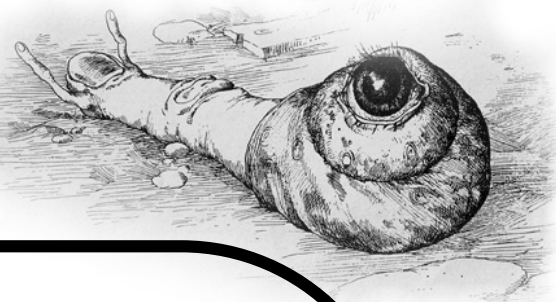

ע' קווירית

פנזון לייכונים קוויריים, גיליון 14, 02 נובמבר 2009

פרוייקט הקולנוע
הלסבי הומו טרנס ביסקסואלי
נושים קאט להומופוביה

פרוייקט "עושים קאט להומופוביה" נולד בעקבות הרצח בבר-נוער ובמסגרתו נוצרה כמות נכבדה של תשדירי הסברה קצרים נגד להט"בופוביה. אלה שמנויים לרשימות הדיון השונות מודעים היטב לסערה שחוללו שנים מהסרטים: "סיפורי מיטות 2" ו"מגדרה". בסרטים ניתן לצפות בלינק הבא, ולהתרשם מהטענות שהועלו נגדם: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3798312,00.html>
תמצית הטענות הללו נמצאת בכותרת שניתנה בהודעת הקשת הדמוקרטית המזרחית לעיתונות: "למה למחות את דם ההומואים במזרחים ובנשים".
<http://www.notes.co.il/mati/62028.asp>

מודה, ברגע הראשון שראיתי את הסרטון "סיפורי מיטות 2" נדהמתי. הסרטון, שמציג שיחת חולין רוויית גזענות בין שני חיילים הומואים, הוא כה מיזוגיני ולהט"בופובי שמשהו לא מסתדר. הלא גזענות בימינו היא מתוחכמת מזה, נוטה דווקא להיות מוסווית היטב, לעיתים אף להסתתר בתוך דברי דבש ומתיקות.

מהי העובדה הברורה ביותר על הסרט? מדובר בסרט פואנטה. המצלמה מקפידה לייצר אשליה ששני הגברים נמצאים כל אחד בצידו האחר המרוחק של החדר, והסיטואציה הצבאית כמו גם הווילום של הדיאלוג תורמים לאשליה של מיטות צבאיות נפרדות. אדם הרואה סרטון זה בלי לדעת מראש את הקונטקסט מופתע מהגילוי ששני הגברים הללו חולקים מיטה אחת. פואנטה כזו מבוססת דווקא על כך שגזענות, מיזוגיניה, לסבופוביה וטרנסופוביה מנוגדות להומוסקסואליות. אלמלא כן – הרי אותה פואנטה, שהיא כל מהות הסרט, נכשלת. ומה צפוי לגזען שמשתכנע באמת ובתמים מהדיאלוג? סטירת לחי. רגע הוא מזדהה עם הדמות וברגע השני מוצא עצמו ביחד איתה במיטה עם גבר (שלמרבה הזוועה גם לו דעות זהות). אין זו מיזוגיניה וגזענות אלא דווקא הסיט של כל גזען מיזוגן. במיוחד אם הוא מאמין שדעותיו ה"בלתי מתפשרות" הן אחד הדברים המבטיחים את זהותו הגברית והסטרייטית.

כאשר בוחנים את התשדיר בקונטקסט של הסרטונים האחרים בסדרת "סיפורי מיטות" ניכר המוטו הנחרץ של הסרטים האלה: "הומואים – לא מה שחשבתם". לכן פגישה לסטון מסתיימת בהקראת ספר ילדים, ולכן חייל מצ'ואיסט, גזען ושוביניסט, שבין ביטויי השנאה שהוא משמיע נמצאים אפילו "בוחשים בשוקו" ו"קוקסינלים", מתגלה כהומוסקסואל. עלינו הסרט אינו פועל כי אנו קוראים מראש את הסוף ההומוסקסואלי ועל כן כל הפואנטה מתקלקלת. הסרט נראה כאילו הוא חסר אותה ושהוא גזעני לשם הגזענות בלבד. אבל, אפילו כך, הוא נראה יותר כמסמך מפליל נגד הומואים מאשר תשדיר שמרומם אותם על חשבונם של כל האחרים.

עם הסרטון השני "מגדרה" בכיכובה של השחקנית לבנה פינקלשטיין, יש בעיה קריטית יותר – מסיבות שאינן ידועות חסר חלקו האחרון וזוהי תמצית האירועים בו למיטב ידיעתי ומבלי שצפיתי בו בעצמי: פינקלשטיין מסירה את השבשים ומרכיבה משקפיים, היא מתחילה לדבר על שוויון כשהיא נוטשת את המבטא המזרחי המוגזם והמזויף. למה מרמז המעשה הזה? כמובן לסרטי הבורקס – ז'אנר ישראלי של סרטים שעסקו במתח הבינעדתי ושהציגו לרוב דמויות מזרחיות כקריקטורות נלעגות. מאפיין מוכר נוסף של סרטים אלה, היה ליהוקם של אשכנזים לתפקיד "המזרחי האוטנטי". המשחק של אלה כלל מבטא מזרחי מוגזם ואף מופרך. ההיסטוריה של "ליהוקים מזויפים" מסוג זה נטועה בגזענות ושנאת הזר והאחר, מסרטי הקולנוע מתחילת המאה הקודמת בהם לבנים שפניהם צבועים שחור גילמו אפרו אמריקאים, ועד גברים שגילמו נשים במחזות עקב האיסור על נשים להופיע. דוגמה מודרנית יכולה להיות גם שחקן אשר זוכה באוסקר על שכינע עצמו/השמין/העמיד פניי נכה לצרכי התפקיד, בעוד שבפני אנשים אמיתיים כאלה (מכוערים, שמנים או נכים), דלתות הוליווד כמעט תמיד סגורות. מחווה כזה של הסתלקות מכוונת מהמבטא המזרחי המוגזם משחקנית ותיקה כפינקלשטיין הוא בהכרח מודע מאוד לעצמו ונשען על ההיסטוריה הקולנועית הישראלית. צר לי שלא ראיתי את הסרטון במלואו אבל אתפלא בהחלט אם כוונת היוצרים הייתה אחרת.

נתקלתי בטענות לפיהן יריב מרדכי מוזר, מפיק הסרטונים הנ"ל, הוא שהתעקש לכלול אחד מהסרטים הנ"ל, וכי הוא מבקש להשתמש בפרוייקט ע"מ לקדם עצמו גם במחיר הפרובוקציה. אינני מכיר אותו אישית אך הוא כן מוכר לי ממסדרונות החוג לקולנוע. עד כמה שידיעתי מגעת הוא נחשב מזה מספר שנים למפיק צעיר מוכשר ופתוחות בפניו דרכים מוצלחות בהרבה לקידום עצמי. גם אם נדמה לפעמים אחרת, יש לזכור שעדיין אין אנו חיים במדינה שבה משתלם לאדם להזדהות כהומוסקסואל לוחמני.

צורם ככל שישמע הדבר נדמה שכסרטי תעמולה הסירטונים נכונים מבחינת קונספט ואף אפקטיביים. זוהי כמובן רק דעתי בשעה מאוחרת זו של הלילה ואם טעיתי אשמח אם יתקן אותי.

צ' בר

D_tv25@hotmail.com

*תיקון טעות: בגיליון הקודם ביקרתי לכאורה את הסרט "א"ב באהבה". לצערי נפלה טעות, ומדובר היה בסרט אחר. את הסרט האמיתי העונה לשם זה ראיתי רק בדיעבד והוא מצטיין ללא ספק באסתטיקה וברמת הגימור הגבוהה שלו. עם היוצרים (של שני הסרטים) הסליחה.